

ETT RIKTIGT SWINGBAND

Ett kul foto av Bo Trenter visande Guggen Hedrenius' orkester. Fr. v. Guggen, Christer Boustedt, Göran Östling, Lennart Isberg, Bertil Lövgren, Ivan Oscarsson, Bosse Broberg, Sigge Andersson.

Den fjärde Emanon-konserten på Moderna Muséet tog Guggen Hedrenius band hand om, och det blev en angenäm kväll för alla vänner av renhårigt robust swingmusik. Det är glädjande att det fortfarande finns orkestrar som arbetar i denna stil!

Guggens band är numera också en anmärkningsvärt bra orkester, en välspelade grupp med gott ensemblespel och flera utmärkta solister. Den musik man spelar är mestadels rätlinjig och okomplicerad (på samma sätt som Basies, Ray Charles och Hank Crawford kan vara det) men man håller — trots massor av dansengagemang — en konsekvent, kompromisslös linje med sikten klart inställt på äkta, levande jazz.

Numerären hade inför konserten den 18 november ökat till nio man genom den nye trumpetaren Bengt Ernyrd, som visade sig vara både tekniskt kunnig instrumentalist och solist med personlig profil. Därmed har

Guggen en trumpettrio som hör till de förnämsta i landet med Bertil Lövgren som den dominerande och mest spännande solisten och Bosse Broberg som ett gott komplement i en avspänt "nätt" stil, ofta med sordin. Dessutom hade Broberg svarat för några av gruppens bästa arrangemang, t ex *She's just my size* och hans egen *Homage to Maigret*.

I övrigt utgjordes repertoaren av en välfunnen blandning av standardmelodier — *Georgia, I remember Clifford, Ow* etc — och originalnummer där man utom de nämnda speciellt uppmärksammade kapellmästarens *Guggen's blues* och Curt Lindgrens *Helsinki*, ett intressant stycke, uppbyggt kring två kontrasterande blåsargrupper som på ett raffinerat sätt ställdes polyfont mot varandra.

Kompet arbetade med sting och obönhörlig stadga men kanske en smula tungt. Bäst

lyckades man i ett välfunnet, skönt gungigt tempo något långsammare än medium som man hade valt till åtskilliga nummer.

Saxkvartetten var väl samspelt och klarade även ganska svåra passager tillfredsställande och hade något av den lent runda klang som man förr brukade finna i Benny Carters saxensembler. Altsaxofonisten Christer Boustedt svarade för några av konsertens bästa solistinslag, men också tenoristen Lennart Åberg spelade kompetent och njutbart i flera nummer, bl a *The Peepers*.

Var för sig lät de två blåsargrupperna utmärkt, men när alla sju satte in i tunga ensembler sviktade samspelet märkbart. Det ger en antydning om att en omsorgsfull, behårig sträng repetitör är vad Guggens band skulle behöva just nu. Då kunde man definitivt ta steget över till den rent professionella klassen; man har inte långt dit.

R.D.

Artikel av Rolf Dahlgren i sista numret av Estrad, december 1963.

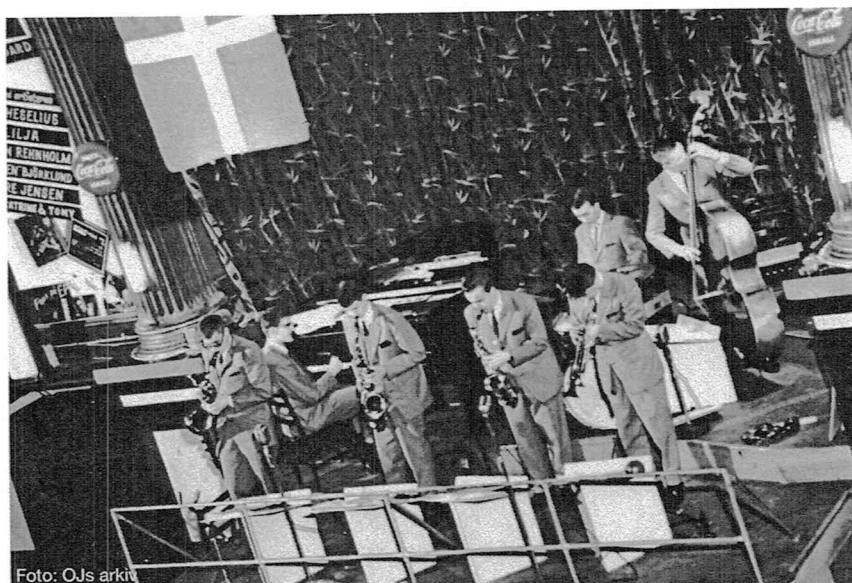

Foto: OJs arkiv

Våren 1960 på Nalen.

HÅRDSVÄNGANDE JAZZ VÄRD EN FESTIVAL

Gyllene Cirkeln har under andra halvan av sommaren, före höstens ombyggnadsstängning, presenterat okomplicerade och hårdsvängande former av modern jazz. Organisten Lou Bennetts trio avslutade sitt första engagemang den 23 juli, men återkommer den 31 juli för att stanna hela nästa månad. Just nu spelar Gugge Hedrenius niomannaband.

Den jazz som dessa grupper spelar utmärker sig inte för några subtiliteter. Viktigaste draget är den rytmiska intensiteten, medan där alltid finns en risk för innehållsmässig ytlighet. Hedreniusorkestern har inte fallit i den gropen därför att bandet har en rad spännande solister, men Lou Bennetts klichébemärgda spel kan bli ganska andefattigt.

Ändå har orgeltrion gjort ett övervägande sympatiskt intryck. Dess rytmiska berusningsförmåga är helt enkelt så stor att torftigheten hos Bennetts och gitarristen André Condonants väl inslagna improvisationer sjunker i bakgrunden. Men även ett analytiskt lyssnande kan finna poänger: Lou Bennetts pedalbasstämma har en sagolik nerv, även om den naturligtvis harmoniskt sett inte är finessrik. Säkert är det främst basens oerhörda stake som gjort att Rupert Clemendores trumpet spel lossnat så som man länge förgäves väntat. Han spelar nu med utomordentlig kraft och bärighet och kan fullt utnyttja hela sin fina musikalitet och sitt tekniska mästerskap.

Det är förmodligen få jazzvänner som har fullt klart för sig vilken strålände orkester Gugge Hedrenius numera leder. För mig som hört bandet åtskilliga gånger blev dess framträdanden på Cirkeln en bekräftelse på att jag dittills bara anat hur det kunde låta när det verkligen tände. Orkestern lever på att spela till

danser — som bekant långtifrån unika arbetsvillkor — men gör det genom att spela lödig, men dansant, jazzmusik. Resultatet har som väntat blivit ett visst förakt från många "jazzpurister" och klagorop från den danspublik som enbart vill höra men-löst slätstruken dansmusik. Efter bandets enastående insatser på Cirkeln framstår det som minst sagt beklagligt att det inte är engagerat att framträda någon enda gång under jazzfestivalen i Landskrona.

Den kväll som denna recension bygger på (onsdagen den 24 juli) tycktes allt i orkestern klaffa; ingen musiker kan speciellt framhållas. Rytmsktionen har spelat upp sig åtskilliga klasser och balanserar resten av bandet bättre än förr. Ivan Oscarsons trumpet sitter perfekt och har blivit nyansrikare, Sigge Anderssons jättelika baston var en stöpelare för hela orkestern, för en gångs skull hjälpt av en riktig mikrofonplacering. Tenor spelar numera den begåvade uppsaliensaren Lennart Åberg, och bandet har fått en fin förstärkning i altsaxofonisten Göran Östling, tidigare väl invuxen i orkestern under ett långt vikariat för kollegan Christer Boustedt. Bland repertoaryheterna kan nämnas två bra arrangemang av trumpetaren Bo Broberg, "Lament" och "My Funny Valentine", vilken senare dock verkade orepererad och stämde illa.

Weck

DN, 27 juli 1963.

Tidigt 1960-tal.

Första konserten efter några års uppehåll, Moderna museet under Stockholms Jazzdag 1973.

ÖMHET, KÄRLEK OCH PROTEST

GUGGE HEDRENIUS

Intervjuad av Lars Westin

Gugges entusiasm, känsla för musiken, för musikerna, gemenskapen, Gugges arbetsglädje... Hör man sig för hos medlemmarna i Big Blues Band om vad som gör denna orkester till något alldeles extra – då får man höra om hur Gugges utlevelse och upplevelse smittar av sig, hur Guggu ingjuter spelglädje, hur han får alla med sig i sin totala satsning på och i musiken.

Och när musikanterna talar om Guggu, och när Guggu talar om musiken – då förstår man varför en massa fina musiker satsar hundratal timmar i repetitionstid, jobbar in arrangemang i huvudet och satsar sina musikaliska styrkor i en orkester som egentligen inte har några jobb.

Guggu själv satsar helhjärtat. För honom är musiken ett sätt att vara, någonting att uppgå i och omslutas av. Nästan en religiös upplevelse, säger han själv. Och här vet han att han har musikerna med sig.

Han har sysslat med musik länge, denne entusiastiske 34-åring. Han började lyssna på dixieland, Whisky Bottle Slickers var dom stora idolerna i 50-talets allra första början. När han var på väg mot realexamen i Kungsholms läroverk, så bildade han eget – någonting som hette »No Man's Band». Hans bakgrund då var ett antal pianotanter och fria övningar på ett ärvt piano som fanns i hemmet.

– I det bandet var »Klingis» Edelfeldt med, en kille som jag spelade mycket med senare. Bosse Skoglund var med på trummor

då och då. Jag glömmer nog aldrig när vi samlades i bespisningslokalen i läroverket för att spela första gången. »Klingis» hade gjort en egen lur av plåt, en liten kort sak som han kallade för kvarpa. Och han använde inte ett vanligt träror – han hade ett rakblad i stället. Så började vi lira första låten, en introduktion lite lätt så där. Och sedan låg vi plötsligt på golvet och vred oss av skratt. Det var ett fantastiskt sound som »Klingis» fick fram med sin lur och sitt rakblad. Vi försökte lira några låtar, men det gick inte. Vi bara garvade! Och till slut skar sig »Klingis» på tungan. När han var på väg ut ur skolan för att ta bussen hem, så såg vi från fönstret hur han tappade sin »kvarpa». Den rullade längs gatan och hamnade under en jättestor Rolls Royce... splash, så var den borta. Det var synd – jag har varken förr eller senare hört något så fantastiskt som den luren.

Skoldansjobb hade Guggu på den tiden, och en och annan spelning på Gazell. Så småningom kom han på lite andra musikaliska tankar – det var efter Dizzys besök 1953 – och i samma veva flyttade han över till Södra Latin, där några av skolkamraterna var Kurre Lindgren, Nicke Wöhrman och Janne Scott. Tillsammans med Nicke Wöhrman bildade Guggu ett bebop-band, och därmed hade han två orkestrar: ett dixielandband och ett »modern» band, mitt i en tid då det nästan var öppen strid mellan dessa två musiktänkanden.

Guggu Hedrenius kvintett, som det moderna bandet hette, hade vissa framgångar i AT-jazzen. Men Guggu hade sett Glenn Miller-filmen och hört Claes Dahlgren spela »Early Autumn» i radio.

– Så jag blev med i Olle Seths dansorkester. Man hade ju sett i Miller-filmen hur dom for på turné i flera bilar, hur det snöade och hur dom fick punktering... Allt detta fick jag uppleva i Olle Seths band. Vi hade en jättegammal bil, utan säten. Det fanns bara ett plåtgolv. Och ibland var det så kallt så vi eldade på golvet i bilen. Men orkestern hade »Early Autumn» på repertoaren, i vanligt tryckarr.

Det var i det här sammanhanget som Guggu började arrangera.

– Vi hade rätt så taskiga arr, så jag försökte mig på det. Jag skrev några få, och jag tror att det första var på »Deep Purple».

Första egna bandet

1959 bildade Guggu eget band. Det var en septett med Christer Boustedt på altsax, »Klingis» på baryton, Janne Eriksson trombone. Kompet var detsamma som i Big Blues Band, det vill säga Guggu piano, Sigge Andersson bas och Ivan Oscarsson trummor.

– Vi hade en del dansjobb, och jag ringde till Folkparkerna för att höra om vi kunde få spela för dom. Seymour Osterwall kom och lyssnade, och menade att det var nog li-

te för mycket jazz i vår musik. Men så ringde han och undrade om vi kunde hoppa på ett jobb i Värnamo på påskafota 1960. Vi for dit, det var fullsatt och det blev stor succé. Sedan hade vi Folkets Hus-jobb i ett helt år framåt.

1961 kom Idrees Sulieman till Sverige, berättar Gugge. Själv stod han på Nalen och beundrade denne musikanter, och när Gugge hörde att det inte fanns några jobb för Idrees Sulieman i Sverige, blev han mycket förvånad och besviken.

- Jag begrep ingenting. Men jag frågade honom om han inte kunde komma och lira med oss. Det gjorde han, och även hans fru Jamila var med som sångerska. Idrees lärde oss mycket. Wåge Finér, som spelade altsax i bandet, hade skrivit några arr, bland annat på Benny Golsons »Along came Betty». Nej nej, den där spelar ni helt fel, sa Idrees. Han hade bott ihop med Golson när han skrev den. Betty var en brud som dom såg varje dag från fönstret, och som gick på ett mycket speciellt, svassigt sätt. Så Idrees visade hur Betty gick, och så skulle vi också spela låten...

"The drummer's foot"

>The drummer's foot< var ett samtalsämne som Idrees alltid tog upp, berättar Gugge. Idrees menade att basstrumman skulle vara med i varenda fjärdedel, skulle förstärka basljudet på så sätt. Grabbarna i bandet blev nästan sjuka av allt snack om »the drummer's foot».

Men så kom stora bevisets dag, berättar Gugge.

- Vi stod nere på Karlbergsvägen och skulle iväg på jobb. Ivve Oscarsson kom inte, han var sjuk. Vi hade ingen trumma. Jag sprang in i en tobakssaffär och ringde runt till alla trummisar jag kände. Ingen kunde ställa upp. Så när vi stod vid bilarna och deppade, så kom plötsligt en svart kille gående med ett helt set trummor på trottoaren. Ska du med och lira, frågade jag. Okay, sa han, och hoppade in. Han hette Rudy Henderson och hade varit band boy åt Buddy Rich. Idrees började förstås med »drummer's foot»-snacket, och här hade han den nya killen helt på sin sida. När vi spelade sedan så förstod vi andra, att Idrees hade haft rätt hela tiden. Den här killen kunde inte fixa arren, hade ingen feeling för att pricka och göra grejor. Men han lät som ett lokomotiv, och fixade en fantastisk rytmisk mat som gav bandet en enorm skjuts. Vi larde solon så det dundrade om det. För egen del hade jag haft en massa rytmiska svårigheter, men nu kunde jag lira vad jag ville. Så den danspubliken fick verkligen anledning att klaga. Men nej, det blev stor succé.

Idrees Sulieman var en oerhörd auktoritet för Gugge Hedrenius orkester.

- Han kunde spela så vi nästan dog! Ingen kunde fimpa hans solon, han spelade långa grejor, och det blev klagomål på folkparksnivå. Det här är ju inget dansband, det är en jazzorkester, sa dom. Den här kvällen med Rudy Henderson gav mig något att tänka på. Det är inte solona som publiken inte gillar, det är rytmiska förlopp som går över huvudet på dom, danspubliken förlorar kontakten med grundrytmen.

Gugge Hedrenius orkester blev större och större. Det kom alltid någon vikarie då och då, och ofta var den vikarien så festlig att han blev ombedd att stanna i bandet. Lasse Färnlöf, Ulf Andersson kom med 1962. Gugge skrev arrangemangen, Wåge Finér bidrog

också till orkestermappen. En natt på ett hotellrum hörde Gugge en skiva med Hank Crawford's bluesband och blev så tagen att tårarna trillade. Det var bara att lägga till någon trumpet, så hade Gugge ett likadant band. Det blev Bosse Broberg.

- Vilken oerhörd själ det fanns i Crawford's musik. Jag blev helt tagen. Vid den här tiden började jag tänka lite annorlunda. Jag började lyssna mer och mer på individerna i orkestern, och skriva arrangemangen för dom! Ensembler och solistpartier som kompletterade varandra, stöttade varandra. Det blev både storband och småband av orkestern, med möjligheterna från båda dessa orkester typer tillvaratagna. Det var så jag ville ha det.

Gugge Hedrenius orkester spelade mycket på Nalen. Särskilt förtjust var Topsy Lindblom. Det var dansmusik, som det handlade om, men dansmusik av mycket, mycket jazz-musikaliskt slag.

De hittills bästa åren

- 1963 och 1964 var nog orkesterens bästa år. Entusiasmen var stor, vi kände för musiken och levde i den med själ och hjärta. Men konstigt nog blev vi aldrig riktigt uppmärksammade för vår jazzmusikaliska förståelse. Vi fick liksom slå oss fram!

Gugge minns särskilt en konsert som SJR anordnade på Z-salen i ABF-huset. Arthur Österwall var där med »Sunsiders», och i den orkestern fanns de allra flesta av Gugges

orkestermedlemmar. Men Gugges band fick inte vara med.

- Så jag gick dit, och stod vid sidan av estraden och var förbannad. Men så sprang jag iväg och ringde efter Lasse Färnlöf, som jag lyckades spåra någonstans i Gnesta. Ta en taxi och kom hit, sa jag. Vi har ett jobb lite hastigt. Visst, sa han, och jag stack iväg efter vår mapp. Så när det blev paus så kom Färnlöf med sin lur, och när ridån halades för, gick jag fram till orkestern och sa till mina grabbar: Sitt kvar, sitt kvar... Och så började jag dela ut noter. Det är klart, vi kör, sa jag till vaktmästarna. Och ridån gick upp! Vi drog av några låtar, det svängde ordentligt och det var festligt att spela. Dagen efter stod det mest om vårat band i tidningarna. Vi lät dubbelt så stort som Sun-siders, fast vi var ett hälften så stort band, skrev någon recensent. Och radion hade varit där, vilket vi inte visste. Så allt som sändes från den konserten var inspelningarna med vårt band.

Det blev jobb på Gyllene Cirkeln för Gugge Hedrenius orkester. Bertil Lövgren var med, Bosse Broberg, Göran Östling. En månad spelade bandet på Trädgårdsföreningen i Göteborg, och bjöd bl. a. på drag-spel med Broberg, Lövgren, Lennart Åberg, Gugge, Bernt Rosengren och Wåge Finér som bälgsplayare. 50 procent konsertjobb var det under dom här åren, men Gugge ville aldrig släppa dansmusiken.

- Det var dels pengar, men också en särskild musikalisk grej - samspelet med dom som dansar, en annan möjlighet att spela ut. Men dansjobben började sina. Popmusiken hade skapat nya former av dans, och det gick inte riktigt ihop med vår musik. Men vi hade ett enormt tryck i bandet, vi hade roligt när vi spelade och det blev bra musik!

>Choose Now< hette en LP som orkestern gjorde 1965, och som inte blev lyckad, enligt orkestermedlemmarnas sätt att se det. Det lyckades aldrig bli någon »feeling» när inspelningarna gjordes, musikerna hade svårt att höra varandra, det blev ingen glöd...

När vi talar om dom här sakerna med Gugge så sitter vi i hans arbetslya på Karlbergsvägen. Christer Boustedt tittar in, och vi lyssnar på ett gammalt raspigt lack från en Emanon-konsert. Bakom knastret tränger en oerhörd pondus fram, intensiv musik med starka solon av Rosengren, Lövgren och Broberg - härligt rå och rättfram musik. Och man förstär Gugge och Christer, när dom säger att dom inte tycker att »Choose Now» var en lyckad platta.

Den berömda rätttegången

1964 i oktober började Gugge Hedrenius orkester att spela på Sfinx. Fyra månaders kontrakt hade man, men bandet fick sparken efter ett par veckor. Gugge stämde Sfinx, och efter ett par år uppstod den berömda rätttegången om det var jazz- eller dansmusik som hade spelats på Sfinx. Rådhusrätten flyttade in på Bal Palais för en eftermiddag, och Gugge samlade ihop bandet och demonstrerade musiken. Gugge vann rätttegången, med stöd från Musikerförbundet. Men när restaurangen gick vidare till hovrätten, så drog sig förbundet ur, och Gugge ordnade en snabb förlikning.

Då var orkestern redan upplöst. Sista jobbet var våren 1965 på Dans In på Gröna Lund.

- Glenn Miller-bandet skulle efterträda oss, och hela den orkestern var där under

(Forts. å sid. 34)

För Gugge är musiken som en religiös upplevelse.

vår sista kväll, och stod på dansgolvet och applåderade vår musik. Det kändes vansinnigt att behöva lägga ner bandet. Allting var så fint, och det fanns inga jobb! Det var sorgligt.

Gugge läste vidare på sin jur. kand., som han hållit på med under hela orkestertiden – studiemedlen hjälpte ofta till att hålla musiken flytande. Gugge tog jobb i folkparkerna, skrev revymusik åt Git Gay, började jobba ihop med Olof Buckard.

– Ofta träffade jag musikanterna från orkestern. Borde vi inte försöka igen, sa dom. Det vore kul att träffas och lira igen... Så jag började tänka på ett band igen. Jag hade spelat piano en hel del under tiden, utvecklats allmänt. Och jag saknade bandet ju mer tiden gick...

Under halvtannat år satt Gugge Hedrenius och skrev låtar och arrangemang. Han gjorde upp en önskelista över musiker, och det var för musikerna på önskelistan som han skrev. Önskelistan, det var musikanterna som är med i hans Big Blues Band.

– Jag valde musikanter som jag visste kunde fungera tillsammans. I september 1971 ringde jag runt, och alla ville vara med. Vi repeterade hela hösten och våren, en gång i veckan. Vi hade också ett »läger» – vi bodde i Hälsingland hos Christer Boustedt en hel vecka, lärde känna varandra bättre – det är viktigt att man känner varandra när man spelar tillsammans. Den 23 april 1972 hade vi premiär på Mosebacke.

Arrangemangen ska vara en ledning i musiken, anser Gugge. Hans orkester är inte ett storband. Det är en liten grupp som är utbyggd. Arren måste sitta i bakhuvudet, det gemensamma godset måste finnas automatiskt, och inte läsas från notpapper. Alla musikanterna var med på detta, och alla lärde sig arren i huvudet.

– Dom konserter vi har går in som satan. Men det är knappt ett jobb i månaden. Själv försörjer jag mig på festvåringsjobb och annat... Men när vi får tillfälle att spela tillsammans, så stortrivs vi. Musiken hjälper oss till frihet och gemenskap. Jag blir ofta som förtrollad av skeendet, när det är bra det vi gör. Men du ska se mitt band när det inte är bra. Oj oj oj! Det är nöd-

vändigt att det är taskigt ibland. Just att det är dött, är tecken på att det lever. Om publiken ändå kunde förstå det!

»Stå på» bör det finnas i musiken, menar Gugge. Men det finns olika slags »ståpåer».

– Det finns ett frejdigt »ståpå», som kan vara nog så fint. Men det finns också den situationen då publiken kommer fram och säger »äh, stå på nu!». Då blir jag låg, och det har hänt flera gånger att jag har betalat deras entréavgifter och sagt till dom att välja ett annat ställe. »Stå på», ja det ska vara intensivt, inte finnas några hämningar, vara 100-procentigt självutgivelse i musiken. Den avspända intensiteten är viktigast – det måste finnas en djävulsk intensitet. Man måste vara naturlig, visa ömhet och kärlek. Men det går inte att ha intensiteten hela tiden, det måste finnas kontraster för att hålla musiken fräsch. Det gäller inte att brodera och göra fraser och figurer. Det är också en protest mot vår situation som musiker. Det handlar om intensitet och förtäring – det är där som det avgörs om musiken är bra eller dålig.

För Gugge är det här lite religion, säger han.

– Man uppgår i någonting, vid underbara tillfällen i en ande. Men man når det inte genom att bara brodera. Det är en djupare känsla som kan förekomma inte bara i jazz utan i andra former av musik också. Jag tror i alla fall att det är så – allting tyder på att det är samma pryl som händer inom andra genrer av musik. Mina egna upplevelser av den här musiken ger mig respekt och förståelse för andras upplevelser av andra upplevelseobjekt. Det motverkar intolerans.

Gugges namn nämns ofta i storbandssammanhang, och det upplever hans som fel. Det är inte det som han vill bli förknippad med.

– Storband betyder inte »stort band» utan är ett särskilt sätt att se på musik. Det är en standardisering som ligger bakom, och den beror på en i sig vällovlig utökning av undervisning i jazz på amerikanska universitet. Där har dom ju storband numera, precis som dom förr i tiden hade jättelika fotbollsorkestrar som spelade på planerna före matcherna. Folk lär sig en effektiv metod

att arrangera snabbt, vilket nyttar filmmusiken och annat i den vägen. Arrangörer säljer sina arr till dom här banden, och för att få sälja måste man skriva på ett visst sätt. Det blir kommersialiserat! Och vad händer med sådana musiker som är alltför personliga för att inramas i detta. Dom faller utanför – och vart ska dom ta vägen? Vi måste vara rädda om individerna!

Jodå, när det gäller Gugges egen musik, så har musikerna möjlighet att bearbeta arrangemangen, komplettera och lämna synpunkter.

– Vissa fasta grejer är nödvändiga för att man ska känna sig fri. Man kan relatera helt fritt till ett arrangemang. Det kan flyta ut, och man kan förändra efter behov. Det händer ofta att vi väntar ett chorus med ensemblen när någon håller på att spela solo, det kan hända att vi tar om ett stycke o. s. v. Det är här som ledarrollen kommer in. Och sådana här initiativ kan vem som helst ta. Musiken gör vi alltså tillsammans. Jag talar om hur jag har tänkt att det ska låta. Men det är ofta att vi tjejer ramarna, att någon spontant lägger till en stämma... Uffe Andersson var till exempel väldigt betydelsefull för den förra orkestern, just när det gäller sådana här saker. Han jobbade fram många fina grejer med saxarna.

Det är Gugge som administrerar – håller i trådarna. Och det kan vara nog så jobbigt. Någon ringer och vill ha orkestern på en spelning. Gugge får ringa 16–17 personer och fråga om dom kan just den dan. Två kan inte, och Gugge får söka efter vikarier. Så ringer han arrangören och säger O. K. Men så har arrangören fått ekonomiska betänkligheter och vill skära det utlovade gaget. Gugge måste ringa igen och fråga om alla ställer upp på mindre pengar. Och så vidare, och så vidare... Det är dyrt att hålla sig med stor orkester, även om den är kooperativ.

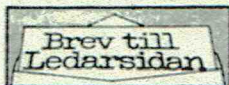
Gugge har jobbat en del som instruktör för regionmusikernas stora orkestrar. Från regionmusikeravdelningarna och amatörstorband frågas det ofta efter arrangemang. Betala någorlunda rimligt kan dom inte, och Gugge har inte heller någon lust att skriva för andra än sitt eget band.

– Jag kan inte lämna ifrån mig en grej till folk som jag inte har med att göra. Man måste känna dom man skriver för. Det vore ju hemskt att jobba som satan med en grej, för att sedan gå ner och lägga den i brevlådan... plupp!

En stor orkester, en massa arrangemang och låtar... men inga jobb. Hur länge kommer den här orkestern att finnas?

– Bandet finns. Jag behöver bara ringa och snacka med några av grabbarna så känner jag att det finns. Men i sinnevärlden... tjja, så länge jag kan hålla på så gör jag det. Och min entusiasm delas av musikerna. Om staten skulle ta sitt förnuft till fånga så skulle vi ha möjlighet att hålla på med det här. Vi har upplevt så starka saker tillsammans, så vi dras till varandra även om det tar lång tid mellan jobben... Men det är ganska hemskt att spela några timmar och skiljas åt, gå åt var sitt håll, och inte veta när vi får träffas och spela igen. För mig är det här livet: Jag exploderar om jag inte får hålla på med det här!

Socialstyrelsen kräver SÄMRE MUSIK!

■■ I vår jazzorkester brukar vi försöka följa de goda råd som socialstyrelsen strör ikring sig.

Det händer att vi misslyckas. Som härförleden tex när det gällde dom där 105 brödkivorna om dagen. Vi är 15 man i bandet men det det blev lite svårsmält i längden.

Det finns gränser för vad ett modernt svenskt jazzband klarar av. Hårdsmält så det försår är socialstyrelsens senaste macka till musiklivet: Mindre musik på restaurangerna!

■■ Vi förstod liksom inte själva poängen med re-

kommendationen så vi kontaktade myndigheten direkt och fick följande förtydligande av byråchefen Åke Wegerman:

Allting som sker på en restaurang tillhör serveringsrörelsen. Kännetecknande för sådan rörelse är att serveringen av mat och alkoholhaltiga drycker är av central betydelse. Om musik utgör det väsentligaste inslaget på en restaurang är det följaktligen inte längre fråga om en serveringsrörelse. Eftersom andra rörelser än serveringsrörelse ej får tillhandahålla öl och vin, måste därför försäljningen av dessa drycker upphöra i det ögonblick det musikaliska inslaget blir att betrakta som väsentligt. Restauranger som vill fortsätta att utöva sina utskänknings-

tillstånd bör därför minska ner på musiken.

■■ Detta är en enkel och naturlig följd av den lagstiftning som syftar till att upprätthålla nykterhet, ordning och trivsamt i Sverige.

I vår jazzorkester är meningarna delade. Trumslagaren tycker att det vore bättre för nykterheten om musiken blev viktigare än spriten. Harpospelaren däremot håller på socialstyrelsen. Pianisten – som inte känner sig som servitör – undrar varför musiken inte får vara »väsentlig». Hur dåligt ska man egentligen spela för att 40-åringar i Sverige ska få ett glas vin till maten?

**GHBBB – Gugge Hedrenius Big Blues Band
Gugge Hedrenius**

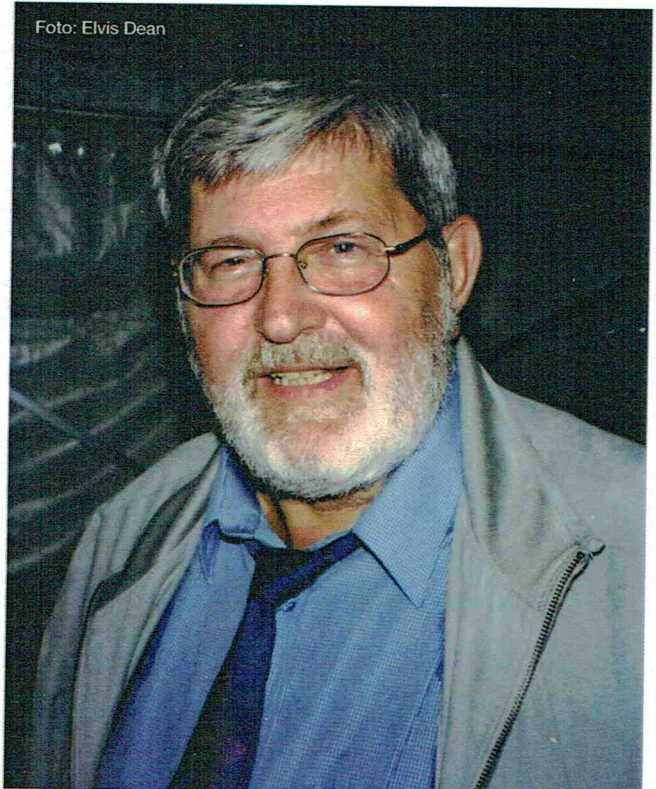
OJ april 1973

Foto: Christer Landergren/OJs arkiv

Dicken och Gugge, Skeppsholmen 1986.

Foto: Elvis Dean

Gugge, 2002.

Nr 19 ^{12/5} 1983 6:25

OMSLAGSFOTO: BENGT WANSELIUS

Gugge bjuder på "snarr"

för pampar och jazzvänner Sid 1-4

Stora bilden: Gugge Hedrenius Big Blues Band spelar upp. 13 man ingår, plus ljudmixare och ljusstekniker.

Ovan t v: Våge Finér, altsax och stötspelare samt arrangerör tillsammans med Gugge själv.

Till höger: Maffy Fallai, ypperlig trumpetare med turkiska rötter, tillsammans med Ulf Johansson, trombon.

Nedan: Claes Janssons skönt skrovliga bluesstämma präglar orkesterns sound.

Jazzgrytan kokar igen på Gugges ballroom

Med storbandsjazz och folkets kärlek som argument lyckades Gugge Hedrenius övertyga pamparna om att hans »ballroom» behövs. Så nu svänger det igen på gamla anrika Bal Palais i Stockholm. Levande musik i levande miljö. Å var där.

TEXT: LENA LARSSON FOTO: BENGT WANSELIUS

□ - Du, säger en kille på dansgolvet. Jag fixa farsans myggjagare innan jag gled hit i kväll. För att fira Gugge.

För er som undrar: myggjagare kallades 50-talets vas-saste herrsko där tån kunde smälla till var som helst. Bars till mörkblå gabardinkostym med smal slips - långt före uddablazerns och jeansens tid.

Och nu skulle Gugges Återkomst på Bal Palais

firas. Efter månaders osäker Ballroom-verksamhet var det åter dags för Gugge Hedrenius Big Blues Band, GHBBB, att lyfta mässingen mot höjden. Med lirare som Bosse Broberg och Maffy Fallai på trumpet, Våge Finér, Jonte Högman och Chris Holmström i saxsektionen, Claes Jansson, mannen med Söders skrovligaste blueshals och Gugge själv som arrangerör och pianist.

Vänd

Ovan: – Helst ska det komma 400 pers per kväll, säger flickan i kassan.

Ovan t v: Gugge peppar upp sina musikanter.

Till vänster: Hela saxsektionen i GHBBB.

Till höger: Mätte lokalen Bal Palais med stadiga räcken, bra utsiktspunkter och hemliga nischer runt dansgolvet få finnas kvar orörd.

Forts Stockholm – och landets – jazzdigare kan andas ut.

Det är inte gott om levande musik i en levande miljö nånstans numera.

I fem år har Gugge glatt jazzvännerna med högklassig ballroomrörelse. Dans eller enbart lyssnande spising, ja även lekfulla lördagsmatinéer med barn och blomma. Alla kunde få sitt, även den som föredrog att pussa väggmålningarna där Isaac Grünewald haft en pensel med i spelet. Stundom två orkestrar i avlösning med så olika stil som Kustbandet och tjejgruppen Tintomara.

Lill-Babs och frågesport

Själv föredrar Gugge det kalla det hela Alternativ Restaurangkultur. Inget mat-, sprit- eller slipstväng. Fredagar/lördagar mellan 21 och 02 har GHBBB spelat under jubel och ordnade former. Svängigt arrangerade toppnummer ur den klassiska jazzrepertoaren. Ibland ef-

ter Skeppsholmsfestivaler och Stockholms Jazzdagar har världsstjärnor suttit in med GHBBB, närapå spräckt upp taket.

Och då ska ni veta att Bal Palais tak och väggar inte är vilka som helst. Det är ett av stans äldsta danspalats från 30-talet, under biografen Palladium med järnvägen mullrande intill. Här spelade Big Simon Brehm och i hans orkester debuterade tonåriga Barbro Svensson på 50-talet. Här har hörts Ernie Englund (trumpet), Bjarne Nerem (tenorsax), hit kom många solister mellan varven på Vinterpalatset (rivet), Nalen och Gyllene Cirkeln (stängda). Det låg en ton av varm mässing i den blå Stockholmsluften.

Svarta musiker på estraden var ej ovanliga. Däremot på dansgolvet.

– Du, grabben, haru vart på västkusten å solat? undrade nyfikna danspar då man kom dit med afrikansk danspartner.

Det sägs att Isaac Grünewald medverkat i dekoren från trettiotalet.

Kanske blåste Valaida Snow sin kornett på detta danspalats, just före krigsutbrottet. Hon var något så ovanligt som en svart kvinnlig USA-trumpetare, som gjorde några skivinspelningar med Lulle Ellboj här och sen stack till Dan-

Forts på sid 28

Forts från sid 4

En orkesterledare är som skepparen på en båt...

mark där tyskarna burade in henne såsom »icke renrasig»!

På Bal Palais startade också på 50-talet en ny typ av jazzfrågesport under skolloven. LP-skivan var ny och dyr, nästan inga ungdomar hade egen grammofon. Direktion Håkansson, densamma sen 30-talet, var påhittiga nöjespappor.

Senare på 60-talet sjönk jazzintresset. Pop och svensktoppsmos verkade att ta över. Jazzen hulkade.

Men jazzgrytan kan koka även på sparlåga. Bluesen glöder.

Den byråkratiska draken

Åter till Gugge. Han började som orkesterledare 1959, tillhörde senare jazzrestaurangen Gyllene Cirkelns husband. 1964 kom skrivdebuten med »skjuts och swing» som det stod i Orkesterjournalen. Gugge har alltid haft storbandet som ideal, då som nu. Varför? undrar jag.

– Vi är tretton i bandet i dag, säger Gugge. Det är ett »almost», ett närpå bigband – dom stora kan ha över tjuugo. Jo, jag tycker ju att det ska LÅTA om ett jazz & dansband. Vi älskar vår publik, vi gör nåt för varann! Och så finns det en styrka, en kamratlighet i storgruppen där

Från LP-jazzen på 50-talet: Simon Brehm testar en skolflicka på Bal Palais.

solisten kan få briljera mot kompisars kompspel. Vilka klangkontraster du kan få!

– Samtidigt finns det ju fler anledningar till trubbel och trassel; en orkesterledare han är som skepparen på en båt, det blir storm, du måste surra; du får lik i lasten, du måste slänga barlasten, reva segel; men du ska fram till destinationen!

– Har du varit på sjön? undrar jag efter detta marina temperamentsutbrott.

– Nja, jag var sjöscout som grabb, garvar Gugge och hämtar andan. Däremot började jag läsa juridik och statistik en gång efter skolan. Och det har jag haft nytta av det sista året. En orkesterledare bör vara jurist i dagens läge.

– Vad hände?

– För att göra en lång historia kort, så råkade vi – bandet GHBBB – i konflikt med både direktion och myndigheter. Vi hyr ju lokalen med rättigheter fredag-lördag. Direktionen ville ha per-

manent utskänkningstillstånd. Då vaknade byråkrattens drakar och pekade på paragraf LHD 45 enligt vilken personalen ska vara anställd av tillståndsinnehavaren som samtidigt ska vara anordnare av dans och musik i densamma lokalen (puh, detta språk, suckar Gugge). I princip innebar detta att tillståndsinnehavaren skulle kunna tvinga oss att spela Moonlight Serenade eller sista svensktoppslåten uppjazzad – och det vägrade vi förstås. Vi vill spela förstklassig musik, vi vet vad jazz är!

51-årsjubileum

– Så ni slutade er eminenta ballroom-rörelse?

– Några veckors uppehåll, ja. Men först bjöd vi draken på snarr! Gugge myser.

– Vad då? Snarr lika med godis? Mot utslätat, kommersiellt musikutbud?

– Jo, vi bjöd in stadens pampar med Inger Bävner, borgarråd, och Anders Clason, kulturrådet, i spetsen. Vi fixade till ett jubileum: Bal Palais med direktörer: 51 år och Gugges Ball-room: 5,1 år. Vi bjöd också in Leif »Smoke Rings» Andersson som konferencier. Och alla kom med damer och kavaljerer och fick verkligen höra hur det ska låta! Samtidigt som dom fick uppleva lokalen. Alltså: levande musik i levande miljö, det är vårt måtto, summerar Gugge.

– Och det gjorde susen?

– Till en del. Makthavare vet ju så lite om folkets verkliga behov. Men jag har ju sprungit i månader i diverse

lokaliteter, nött på paragrafargumenten.

– Så nu är det tajm igen för Gugges Ballroomsverksamhet?

– Ja, gudskelov, vi har kontrakt till mars nästa år, säger en lycklig Gugge. Fast anställning för musiker i kärva tider.

Och medan han slår in Alexanders Ragtime Band med sång CLASSE JANSSON, kryper jag ihop vid räckets gamla turpelare, som man kunde snurra runt innan man gick ut på dansgolvet och fråga: vill-vill inte?

Den stannar på VILL. □

PS. Mer krångel för Gugge

□ Just i pressläggningen hör vi att Gugges Ballroom med GHBBB åter är utsatt för byråkratiskt krångel. Socialstyrelsen påpekar att en restaura- tion är en restaura- tion för främst mat och dryck. Musiken hör inte dit! För mycket musik »gör intrång». Särskilt bra musik!

– Hur dåligt ska vi spela för att få förekomma? undrar Gugge som samtidigt ryter att han aldrig ger upp.

– Det jag vet är att orkestern är bättre än nånsin och att vi har publiken med oss mer än nånsin.

– Ska MUSIKKULTUREN utplånas från lokaler där människor vill träffas? frågar hela GHBBB. □

GSJ:7

heter detta kompendium med notiser, klipp och bilder, framtaget till GSJs seminarium den 15 februari 2011.

Gruppen för Svensk Jazzhistoria, Box 163 44,
103 26 Stockholm